

Introductieles

Les 3.1: Omstandigheden aan boord

Reilen en zeilen

De opvarenden waren allemaal verantwoordelijk voor het reilen en zeilen op het schip. Een aantal taken stond vast op papier. Er was genoeg werk te doen.

Gebed

De bemanning begon onder leiding van de kapitein de dag met een gebed en om 8 uur moest iedereen aan het werk. Aan het eind van de dag was er weer een gezamenlijk gebed. Iedereen moest daarbij verplicht aanwezig zijn. Wie niet kwam opdagen moest een boete betalen.

Taken van de opvarenden

De opperstuurman was verantwoordelijk voor de navigatie en de lading en het stouwen van de goederen in het ruim.

De onderstuurman was de tweede stuurman en als tweede verantwoordelijk voor de navigatie, de derde waak was de derde stuurman.

De onderstuurlieden hielden toezicht op de zeilen.

De kanonnier zorgde voor geschut en munitie.

De oppermeester (= de chirurgijn) was verantwoordelijk voor de medische zorg aan boord.

De oppertimmerman was de eerst verantwoordelijke timmerman, hij zorgde voor het onderhoud van het schip.

De bootsman was een onderofficier, hij hield toezicht op het schip en was verantwoordelijk voor het onderhoud.

De opperkuiper hield toezicht in het openen van de tonnen en vaten.

De kok moest de hele bemanning van eten voorzien.

De corporaal of (wapen)smid moest zorg dragen voor de kleine schiet- en handwapens.

De matrozen of bootsgezellen zorgden voor de waak- en roergang; het laden en lossen; het reinigen, teren en kalfaten van het schip; het af- en aanslaan van de zeilen.

De oploper, Zeeuws voor hooploper, was een matroos in lage rang, een ongeoefende matroos.

Oplopers waren de helpers van de matrozen.

De laagste rang aan boord was die van jongen. Jongens waren jonger dan 17 jaar en verrichtten allerlei karweitjes aan boord.

Leven aan boord

De bemanningsleden kregen twee keer per dag te eten. Zij dronken voornamelijk wijn en bier.

De matrozen aten gewoonlijk uit bakken, terwijl de officieren beschikten over borden en bestek in de kajuit. De officieren mochten per persoon een scheepskist meenemen. Matrozen moesten met z'n tweeën een scheepskist delen. Het leven aan boord verliep volgens vaste regels. Zodra de bemanning aan boord kwam, werden ze ingedeeld in wachten. In totaal waren er zes wachten. Een wacht duurde vier uur. De wacht tussen 16:00 uur en 20:00 uur werd opgedeeld in twee wachten van twee uur, zodat iedereen tijd had om te eten. De tijd voor een wacht werd gemeten met een zandloper, ook wel glas genoemd. Een glas duurde een half uur. Na elk half uur werd de zandloper gekeerd, hierbij werd de scheepsbel geluid, zodat de bemanning wist dat er een half uur verstreken was.

Meer informatie

Het leven aan boord: <http://eenigheid.slavenhandelmcc.nl/dropdown-2/leven-aan-boord/>

Bemanning: <http://eenigheid.slavenhandelmcc.nl/trajecten-van-de-reis/de-voorbereiding/bemanning/>